

Alfik Humanistyczny

15 grudnia 2010

KOS – klasa I gimnazjum

Czas trwania konkursu: 45 min.

Witamy Cię. Do każdego pytania podane są 4 odpowiedzi: A, B, C, D. Jeżeli wśród nich jest poprawna, zaznacz ją na karcie odpowiedzi, jeżeli tak nie jest, zaznacz na karcie odpowiedzi E. Otrzymujesz od nas 30 punktów – tyle ile jest pytań. Za odpowiedź błędną otrzymujesz punkty ujemne równe $\frac{1}{4}$ liczby punktów przewidzianych dla danego pytania. Zapraszamy do konkursu OMNIBUS (30.03.2011). Informacje o konkursach na naszej stronie internetowej www.mat.edu.pl

Życzymy przyjemnej pracy. **POWODZENIA !**

Jerzy Besala Na ubitej ziemi (Polityka nr 14, 4 kwietnia 2009)

Wedle Liwiusza, w czasach panowania trzeciego króla Tullusa Hostiliusza w VII w. p.n.e. Rzym prowadził wyczerpujące wojny z pobliskim polis Alba Iulia (dziś Castel Gandolfo). Żadna ze stron nie była w stanie pobić drugiej, więc król Alby zaproponował pojedynek. Mieli walczyć wyznaczeni wojownicy. Przeciw trzem braciom bliźniakom Kuriacjuszom z Alby stanęło trzech braci Horacjuszów. Kuriacjusze byli bliscy wygranej, ale zwyciężył ostatecznie Horacjusz, pozorując ucieczkę i bijąc po kolei osłabionych upływem krwi ścigających go Kuriacjuszy.

W 361 r. p.n.e. rzymski dowódca Tytus Manliusz stanął do decydującego pojedynku z wodzem Celtów, który ruszył do walki nago, jedynie z *torquesem* (forma naszyjnika) na szyi i naramiennikami, uzbrojony w dwa miecze i tarczę. Manliusz zdołał Celta zabić i zedrzyć mu torques, zyskując przydomek Torquatus. Bili się także królowie spoza świata rzymskiego. Podczas odwrotu wojsk Epiru w 276 r. p.n.e. król Pyrrus natknął się na wojska Mamertynów, czyli synów Marsa, zawodowych żołnierzy pochodzenia oskijskiego. Pisze Plutarch: „Król otrzymał ranę w głowę, co nie uszło uwadze Mamertynów. Wtedy to ogromnego wzrostu i postury żołnierz zaczął wyzywać króla na pojedynek, dodając przy tym: »Jeżeli jeszcze żyje?««. Rozwścieczony Pyrrus rzucił się na tamtego i powalił go jednym ciosem”.

Pytania za 3 punkty

1. Tekst powyższy poświęcony jest problematyce:
A) obyczajowej   B) historycznej   C) kulturalnej   D) politycznej
2. W przedstawionym fragmencie artykułu pojawiają się:
A) wyłącznie postacie fikcyjne   B) postacie fikcyjne i historyczne
C) tylko postacie historyczne   D) bohaterowie literaccy
3. Tekst powyższy można zaliczyć do:
A) liryki   B) literatury pięknej   C) piśmiennictwa popularnonaukowego   D) dramatu
4. Przedstawione wydarzenia:
A) miały miejsce w starożytności   B) rozgrywały się w średniowieczu
C) miały miejsce w naszej erze   D) rozgrywały się zarówno w naszej erze jak i przed naszą erą
5. W swoim wywodzie autor:
A) opiera się wyłącznie na własnej wiedzy   B) przywołuje opinie współczesnych sobie badaczy
C) wyłącznie cytuje przekazy autorów starożytnych   D) w różnej formie przywołuje teksty historyków starożytnych
6. Cudzysłów w powyższym tekście:
A) wyodrębnia cytaty   B) zaznacza tytuły przywoływanych dzieł
C) zaznacza formy potoczne   D) służy wyodrębnieniu pojęć
7. W swoim wywodzie autor:
A) za cel stawia sobie ocenę omawianych wydarzeń   B) koncentruje się na przedstawieniu faktów
C) poszukuje nowej interpretacji znanych faktów   D) prowadzi dyskusję z innymi badaczami
8. Wypowiedź powyższa cechuje się:
A) dużą liczbą form zabarwionych emocjonalnie   B) rzeczowym przekazem informacji
C) bogactwem użytej terminologii naukowej   D) potocznością stylu
9. Przywoływane w tekście historie mają:
A) zadać kłam twierdzeniom autorów, z którymi piszący się nie zgadza   B) wzbudzić refleksję u czytelnika
C) spowalniając tempo wywodu, wprowadzić napięcie   D) zilustrować omawiany problem
10. W powyższym tekście znajdziemy:
A) fabułę   B) fikcję   C) morał   D) elementy humorystyczne

Pytania za 4 punkty

11. Z powyższego tekstu wynika, że:

- A) dawne wojny były szczególnie okrutne
B) sposób prowadzenia wojen w zasadzie nie zmienił się do dziś
C) dawni wodzowie unikali raczej bezpośredniej walki
D) dawni władcy byli często znakomitymi wojownikami

12. Omawiane w tekście pojedynki:

- A) służyły zdobyciu sławy przez biorących w nich udział
B) pomagały rozstrzygnąć wojny
C) były przede wszystkim pasjonującym widowiskiem
D) nie miały praktycznie wpływu na przebieg konfliktów

13. Z powyższego tekstu możemy dowiedzieć się, że jak pisze Liwiusz:

- A) Rzym ostatecznie przegrał wojnę z Alba Iulią
B) konflikt pozostał nierozstrzygnięty
C) Rzym triumfował
D) potęga Rzymu opierała się na sile armii

14. Przydomek Tytusa Maniliusza wziął się od:

- A) broni, jaką się posługiwał
B) jego ułomności fizycznej
C) imienia pokonanego wroga
D) zdobytego łupu

15. Z tekstu powyższego wynika, że Pyrrus:

- A) był władcą Epiru
B) to wódz Mamertynów
C) poległ pod Epirem
D) był Rzymianinem

16. Związek *Pyrrusowe zwycięstwo* oznacza:

- A) łatwą wygraną
B) triumf nieprzynoszący korzyści
C) szybkie rozstrzygnięcie walki
D) rozstrzygnięcie walki w pojedynku

17. Opisywanego przez Plutarcha mamertyńskiego żołnierza cechuje przede wszystkim:

- A) bohaterstwo
B) przemysłowość
C) buta
D) brak pewności siebie

18. Wspomniany wojownik przegrał, gdyż:

- A) przeciwnik górował nad nim warunkami fizycznymi
B) zlekceważył przeciwnika
C) został zaatakowany niehonorowo
D) nie wytrzymał trudów walki

19. Ostatnie zdanie przywołanego fragmentu artykułu:

- A) stanowi podsumowanie całości wywodu
B) wyraża ocenę autora
C) kończy jedną z powiadanych historii
D) ma charakter humorystyczny

20. Wywód powyższy:

- A) charakteryzuje się postawioną na początku wyraźną tezą
B) jest swobodną gawędą bez sprecyzowanego tematu
C) można nazwać biografią
D) przedstawia wydarzenia uporządkowane od tych najdawniejszych do mających miejsce później

Pytania za 5 punktów

21. Wyraz *wedle* jest:

- A) przyimkiem, synonimem *według*
B) przysłówkiem
C) odmienną częścią mowy
D) partykułą

22. Rzeczownikiem w celowniku jest wyraz:

- A) ucieczkę
B) szyi
C) braciom
D) wygranej

23. Czasownikiem w formie nieosobowej nie jest wyraz:

- A) zabić
B) zedrzeć
C) wyzywać
D) ucieczkę

24. Wypowiedzenie *Rzucił się na tamtego i powalił go to*:

- A) równoważnik zdania
B) dwa zdania
C) zdanie pojedyncze
D) zdanie złożone podrzędnie

25. W zdaniu *Bili się także królowie spoza świata rzymskiego*:

- A) nie występuje przymiotnik
B) pojawił się przyimek
C) występują trzy rzeczowniki
D) wszystkie rzeczowniki są w tym samym przypadku

26. Na przedostatnią sylabę akcent nie pada w wyrazie:

- A) ranę
B) postury
C) zawodowych
D) uszło

27. W pierwszym zdaniu powyższego tekstu:

- A) podmiotem jest *Rzym*
B) występuje podmiot domyślny
C) nie ma podmiotu
D) występuje kilka podmiotów

28. Podkreślony wyraz w sformułowaniu *w czasach panowania* jest:

- A) czasownikiem w formie nieosobowej
B) czasownikiem w formie osobowej
C) rzeczownikiem
D) przymiotnikiem

29. Wyraz *ostatecznie* to:

- A) przysłówek
B) przymiotnik
C) partykuła
D) czasownik

30. Więcej niż trzy sylaby znajduje się w wyrazie:

- A) bliźniakom
B) pojedynek
C) upływem
D) pobliskim